



HUMANA
Fundación Pueblo para Pueblo

CATALUNYA | juny 2015



HUMANA
Fundación Pueblo para Pueblo

Barcelona reivindica la moda ètica i sostenible

P. 8, 9, 10

AURA FUNDACIÓ:
OBRINT PORTES A LA
INSERCIÓ LABORAL
P. 3

EL PROGRAMA
D'AGRICULTURA URBANA
CREIX AL TERRITORI
P. 6, 7

UN PROJECTE DE LA UE
POTENCIA A ZÀMBIA
ESCOLES MÉS ACCESSIBLES
P. 11

El Magrama i el Gremi de Recuperaçió de Catalunya signen un conveni de col·laboració

Acord per fomentar i impulsar la reutilització tèxtil



UN CAFÈ AMB EL GREMI

El responsable de l'Oficina Tècnica de l'àrea de Recollida d'Humana, Sergio Ros, va participar en una sessió informativa celebrada al Gremi de Recuperaçió de Catalunya dedicada a la roba usada. Enguany, el Gremi impulsa un monogràfic mensual sobre diferents temes d'interès i dirigit als agremiats; a l'abril, el protagonista va ser-ne la reutilització i el reciclatge tèxtil.

El Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient (Magrama) i el Gremi de Recuperaçió de Catalunya van signar al març un conveni de col·laboració per fomentar i impulsar la prevenció i preparació per a la reutilització i gestió de residus de tèxtil. El conveni, la durada del qual és fins a finals de 2016 prorrogable per ambdues parts, té com a objectiu "impulsar la prevenció i la preparació per a la reutilització dels residus tèxtils, aprofitar-ne els recursos, impulsar la seva reintroducció en l'activitat econòmica i la promoció de l'ocupació a través d'aquestes activitats".

El Gremi de Recuperaçió de Catalunya, del qual forma part Humana Fundació Pueblo para Pueblo, assumeix els següents compromisos: l'elaboració d'una guia d'optimització de la recollida separada de roba en els ens locals; la promoció de cinc proves pilot, amb l'objectiu de proposar "criteris de contractació pública

verda i responsable en relació a la recollida separada de roba usada"; la recollida anual de dades, i puntualment la realització d'estudis i anàlisis sobre les activitats de prevenció, reutilització, i preparació per a la reutilització i gestió en general de residu tèxtil. També en difondrà i promourà les millors pràctiques existents tant a nivell europeu com estatal, i impulsarà "les mesures que permetin captar major flux de les fraccions de residus tèxtils perquè puguin ser millor aprofitades, seguint la jerarquia de residus, impedit així que vagin a l'abocador".

També es promouran de les possibilitats de millora de la recollida, logística i efectivitat de les activitats de preparació per a la reutilització de les fraccions abans esmentades. I fomentarà accions de comunicació i sensibilització ambiental en aquesta matèria. L'Agència de Residus de Catalunya (ARC) estima que la generació

de residus tèxtils domèstics a Catalunya va ser d'un 140.000 tones l'any 2013, de les quals 11.000, el 7,8%, es van gestionar a les plantes de Roba Amiga i Humana.

El Programa General de Prevenció i Gestió de Residus de Catalunya 2013-2020 (PRECAT20) de l'ARC, preveu "incrementar la valorització del conjunt de residus, des d'una òptica de l'economia circular i baixa en carboni, aconseguint, d'aquí a cinc anys, valoritzar un mínim del 95% dels residus tèxtils i calçat recollits selectivament".

També té com a objectiu impulsar aquest sector com un referent tècnic, econòmic i legal, reconeixent i potenciant l'activitat de les empreses d'economia social com a motor de generació de teixit empresarial en determinats espais de la gestió de recursos i residus, en particular en el camp de la preparació per a la reutilització.

Qui som



Humana Fundació Pueblo para Pueblo és una organització no governamental per al desenvolupament (ONGD) que des de 1987 promou la protecció del medi ambient mitjançant el reciclatge i la reutilització tèxtil i duu a terme programes de cooperació a l'Àfrica, Amèrica Llatina i l'Àsia, i també d'ajuda social al territori més proper.

Des de l'inici de la seva activitat a Catalunya fa gairebé 30 anys, l'objectiu d'Humana ha sigut gestionar de manera eficaç les donacions de roba usada i incentivar-ne un consum responsable. És una finalitat compartida per l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), que pretén reduir la generació primària total de residus de Catalunya, incrementar el coneixement entre la població de l'oferta existent de productes reutilit-

zables o de segona mà, i fomentar l'allargament de la vida útil dels productes.

La reutilització i el reciclatge tèxtil contribueixen a la protecció del medi ambient en reduir en part els residus generats pels ciutadans: cada kg de roba que es reutilitza i no és incinerat evita l'emissió de 3,169 kg de CO², segons dades de la Comissió Europea. La recollida de roba és un servei gratuït per als municipis i significa un estalvi important en les despeses de recollida i eliminació de residus urbans.

Gràcies a la gestió del tèxtil usat, Humana desenvolupa projectes de cooperació a països del Sud. Són projectes de llarga durada, coordinats amb les polítiques de desenvolupament dels governs dels països beneficiaris i es duen a terme

en àmbits com l'educació, la salut, la formació professional, la integració social, el desenvolupament agrícola o el sanejament, entre d'altres.

A Catalunya, Humana hi promou la protecció del medi ambient amb diverses iniciatives: tallers de reciclatge i sensibilització; el lliurament de bons d'ajuda a la vestimenta; suport en una quinzena de municipis a projectes socials, gestionats pels respectius departaments de benestar social; col·laborem amb el programa Incorpora de l'Obra Social "la Caixa" o amb l'associació Moda Sostenible Barcelona, i amb iniciatives com la Setmana Europea de Prevenció de Residus. També ha posat en marxa un projecte d'agricultura social urbana anomenat "Conreem el clima i la comunitat. 3C" a diferents municipis.

On som

SEU CENTRAL:
Pol. Industrial L'Ametlla Park
C/Aiguafreda, 12
08480 - L'Ametlla del Vallès
Barcelona
Tel. 93.840.21.82
Fax. 93.840.28.19

DELEGACIONS:

Andalusia
Pol. Ind. Arco, Parcel·la 1
18250 - Valderribio
(Granada)
Tel. 958.45.49.12
Fax. 958.45.49.13

Pol. Ind. Fridex
Carrer Fridex, 10
41500 - Alcalá de Guadaíra
(Sevilla)
Tel. 954.772.506

Aragó
C/Vicente Pinies, 34
22580 - Benabarre (Osca)
Tel. 902.170.273

Astúries
Pol. Ind. Asipo
Carrer A, Parcel·la 1, Nau C
33428 - Llanera (Astúries)
Tel. 985.26.75.99
Fax. 985.26.39.25

Castella - La Manxa
C/Pedro José Navarro, 6, 1^oC
19200 - Azuqueca de Henares
(Guadalajara)
Tel. 949.26.28.59

Comunitat Valenciana
Pol. Ind. Mas del Jutge
C/dels Rajolers, 19
46909 - Torrent (València)
Tel. 96.134.16.05
Fax. 96.134.16.05

Pol. Industrial Agua Amarga
Avda d'Elx, 182
03008 Alacant
Tel. 965.280.384

Galícia
Lugar da Gándara, s/n
15881 - Sergude-Boqueixón
(A Coruña)
Tel. 981.51.18.52
Fax. 981.51.15.82

Navarra
Pol. Ind. Noain
Esquiroz C/T 30
31110 Galar (Navarra)
Tel. 948.316.357
Fax. 948.199.718

Madrid
Pol. Ind. Polvoranca
C/Camino de la Polvoranca, 3
28914 - Leganés (Madrid)
Tel. 91.642.31.89
Fax. 91.694.22.59

C/ Alcalá, 171
28009 - Madrid
Tel. 91.432.07.34

BOTIGUES

Barcelona
Avinguda Paral·lel, 85
C/ Viladomat, 51
C/ Roger de Llúria, 9
C/ Astúries, 41
C/ Provença, 167
C/ Provença, 500
Travessera de Gràcia, 80-82
Avinguda Meridiana, 314
C/ Creu Coberta, 110
C/ Sants, 295
Ronda Universitat, 19
C/ Hospital, 91
Via Júlia, 72
C/ Santa Eulàlia, 116
(L'Hospitalet de Llobregat)

Granada

Avda. de la Constitució, 20
Camino de Ronda 152

Madrid
C/Raimundo Fdez. Villaverde, 12
C/Atocha, 68
C/Atocha, 33
Avda. Monte Igueludo, 3
C/López de Hoyos, 145
Paseo de las Delicias, 55
C/Nuestra Señora del Carmen, 7
C/Alcalá, 171
C/Alcalá, 312
C/Alcalá, 434
C/Ríos Rosas, 31
C/Marcelo Usera, 70
C/Luchana, 5
C/Cea Bermúdez, 13
C/Doctor Esquerdo, 174
Ronda de Atocha, 16

Sevilla

Av. Menéndez y Pelayo, 52
C/Feria, 145

Obrint portes a la inserció laboral



Nora Santàs penja la roba als prestatges sota la mirada de Paqui, encarregada de la botiga



Lidia Guillón s'encarrega d'endreçar les peces de roba

“Ajudar a millorar la qualitat de vida de persones amb discapacitat intel·lectual i acompanyar-les a treballar en empreses ordinàries per a la seva incorporació en un entorn laboral normalitzat”. Aquesta és la missió i l'objectiu d'Aura Fundació, segons apunta la seva directora i fundadora, Glòria Canals.

Per aconseguir-ho segueixen el model “treball amb suport”, nascut als anys 70 als EE.UU. “És una metodologia lògica: es tracta d'acompanyar a la persona fent l'aprenentatge en el propi lloc de treball, una formació en situació real. Aquests processos es duen a terme amb l'acompanyament de les preparadores laborals d'Aura. Primer estan presents en l'etapa de formació de manera molt intensa però a poc a poc es van retirant. Així sí, l'acompanyament es manté durant tota la vida laboral, tant si el demana la persona com si ho fa l'empresa, és un suport continuat”, explica Glòria Canals.

Aura segueix la metodologia "treball amb suport"

El model amb què van començar a treballar l'any 1989 ha aconseguit que 150 empreses col·laborin hores d'ara amb Aura. “Són una peça clau d'aquest procés. Nosaltres soles, encara que tinguéssim la il·lusió i la metodologia, no podríem tenir a tants nois i noies treballant-hi”, apunta Canals. La percepció social de la seva tasca ha canviat molt en aquest temps. “Recordo les primeres visites quan a les empreses ens deien: pobres, per què ha de treballar aquesta gent? Ara ja ningú ens ho pregunta. Hi ha molta més obertura que fa 25 anys”, senyala la directora d'Aura.

I com és la resposta de les persones que integren els programes d'Aura? “És molt positiva”, diu. “Se senten com les altres, tenen uns horaris, unes obligacions,

etc. i això fa que se sentin incloses en la societat. En alguns casos, fins i tot, s'ha potenciat que no facin només el que nosaltres hem dit que poden fer sinó que els hi han donat més responsabilitats”.

Nora i Lidia són dos exemples d'inserció efectiva en un entorn laboral normalitzat. Totes dues treballen a les botigues Humana del carrer Provença, 500 i Provença, 167 de Barcelona, respectivament.

“La feina de la Nora i la Lidia és com petites taques d'oli que es van estenent”

Lidia Guillón hi és des de fa tres anys. S'encarrega de classificar la roba i penjar-la, netejar els prestatges i endreçar les peces perquè llueixin de la millor manera possible. Tant les seves companyes com la Mar Caparrós, la seva preparadora laboral de referència a Aura, destaquen l'ordre com una de les majors qualitats de la Lidia. “És molt endreçada, molt. Si veu una peça al terra triga un no res per recollir-la i col·locar-la en el seu lloc”, afirmen.

“He après molt en aquests anys i estic molt contenta amb les meves companyes”, apunta la Lidia. Malgrat que digui que és seriosa, de rialles no n'escatima ni per a l'equip de la botiga ni per a les clientes. Un somriure també li ve a la cara quan li preguntem per les seves “passions”. Amb la boca petita ens reconeix que la xocolata i els regals són la seva “perdició”. I la Mari Carmen, l'encarregada de la botiga, ens ho confirma: “Els regals la tornen boja. Al seu aniversari li vam fer un petit detall i a l'entrar a la botiga el primer que va fer és preguntar si podia obrir-lo”.

Nora Santàs es va incorporar a Humana al setembre de 2014. Ho va fer amb

moltes ganes i segons ens explica “tot està anant molt bé, és una experiència molt positiva”. Com la Lidia, ella també és perfeccionista i amiga de l'ordre: “Ni aquí ni a casa no m'agrada deixar les coses fetes un desastre”, diu. Des que va entrar a Aura, Nora ha aconseguit superar els nervis que l'assaltaven cada cop que es posava a fer les tasques que li assignaven. “Em bloquejava, em posava molt nerviosa i només pensava que tot ho faria malament. Ara ja sé que no passa res si m'equivoco i que hi haurà qui em pugui ajudar”, diu. Si la gran passió de la Lidia és la xocolata, una de les de Nora és la moda: “M'encanta anar de compres,

acompanyar a les meves amigues per comprar roba, sabates...”, confessa.

Nora i Lidia, com també la Bea (nova incorporació a la botiga del carrer Astúries de Barcelona) són “petites taques d'oli que es van estenent i que ens ajuden a canviar la mirada”, en paraules de la Glòria Canals. “El fet que els nostres nois i noies puguin estar cara al públic, on la gent vegi que estan treballant en un entorn normalitzat és un efecte multiplicador que fa que molta gent canviï la seva perspectiva envers les persones amb algun tipus de discapacitat intel·lectual”, afegeix.

HUMANA I “LA CAIXA” FOMENTEN LA CONTRACTACIÓ

Humana i l'Obra Social “la Caixa” han signat recentment un conveni d'adhesió per a que, mitjançant el programa Incorpora que duu a terme l'entitat financera, s'afavoreixi la incorporació de persones en risc d'exclusió. Segons recull l'acord, Humana entrega al programa Incorpora la descripció dels perfils professionals corresponents als llocs de feina que s'ofereixen segons les necessitats de personal; aquesta informació arriba a les entitats que formen part del programa (336 a tot l'Estat espanyol) i a l'Obra Social “la Caixa”. Un cop fet aquest tràmit, s'obre un procés de selecció que pot finalitzar amb una contractació. A la firma del conveni va assistir Glòria Canals, directora d'Aura Fundació, entitat que forma part del programa Incorpora.



D'esquerra a dreta: Elisabeth Molnar, d'Humana; Marc Simón, d'Obra Social “la Caixa”; i Glòria Canals, d'Aura Fundació

David, formador del Millor que Nou, ajuda a la Jorgelina a reparar una taula



La Laia es va trobar la cadira al contenidor. Ara tracta de reparar-la per a col·locar-la al seu despatx



La reparació i la reutilització com a opcions de futur

L'estrena l'any 2010 del documental "Comprar, llençar, comprar" de la directora Cosima Dannoritzer (una coproducció de Televisió de Catalunya i TVE, entre d'altres) va despertar consciències sobre el perill per al medi ambient de l'obsolescència programada, l'escurçament deliberat de la vida d'un producte per incrementar-ne el consum. Des de llavors, cada cop són més les veus que qüestionen el paradigma econòmic lineal del "produir, usar i llençar" i augmenten les alternatives sostenibles que planten cara a un model basat en un cicle cada cop més accelerat de producció, consum i malbaratament.

Albert Torras és cap de secció de prevenció de residus de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Gendre de fuster, nebot de ferrer i "autor" del 50 % dels mobles de casa seva, és l'ambaixador perfecte del projecte Millor Que Nou,

una aposta de l'AMB que ofereix a la ciutadania dotzenes de possibilitats per allargar la vida de tot tipus d'objectes i així reduir la quantitat de brossa que es genera. La iniciativa promou els mercats de segona mà i d'intercanvi a l'hora que ofereix assessorament, eines i un espai adequat a qui vulgui per a reparar mobles, aparells electrònics, peces de tèxtil, etc.

"El 30% dels aparells electrònics que arriben a les nostres deixalleries funcionen perfectament"

"Quan la Generalitat estableix que s'ha de reduir el volum de residus que es produeix ens vam imaginar un projecte que fos en contra de la tendència convencional de comprar productes, usar-los

i llençar-los i així va néixer Millor Que Nou-Reparat", senyala Albert Torras. Hi ha dades de la pròpia AMB que reforcen la necessitat d'apostar per la reparació i la reutilització de productes: "El 30% dels aparells electrònics que arriben a les nostres deixalleries funcionen perfectament, es podrien aprofitar i tenir una segona vida", apunta.

Sis anys després de la seva posada en marxa el balanç és molt positiu: "Hem passat d'un local petit de 100 metres quadrats, al que tenim ara de 1.000 metres. Hi tenim més especialitats, més usuàries, tenim dues seus estables del projecte a Sant Cugat i Viladecans que complementen a la de Barcelona i equips ambulants que es desplacen pels municipis de l'àrea metropolitana...", comenta Albert Torras.

Però, s'ha aconseguit sensibilitzar a la ciutadania de la necessitat d'apostar per

la reparació i la reutilització? "Aquests projectes estan dirigits a gent que ja té una mínima sensibilitat. A qui no en té cap, li pot costar d'entrar-hi. Malgrat això, ens trobem amb usuàries que hi venen per motius mediambientals, d'altres per motius econòmics i fins i tot persones que s'hi apropen per motius emocionals per a restaurar les calaixeres de l'avia, per exemple", diu Torras.

Petites passes per a fer que la segona mà i la cultura de la reparació i la reutilització siguin més que una moda. "Si ens fixem en Europa, la tendència del 'fes-t'ho tu mateix' ha vingut per a quedar-se. On estem molt endarrerits amb relació als països del nostre entorn és en el tema de la compra de segona mà, tant en mercats com en botigues", reconeix Albert Torras.

Més informació a:
www.millorquenou.cat

"Més del 50% de les bicicletes que es llencen són molt econòmiques de reparar i reutilitzar"

Al cor del barri del Clot de Barcelona, i en el marc de la cooperativa de treball Biciclot, es desenvolupa el projecte Rebiciclem, una iniciativa dins de l'economia social que aposta per la reutilització i la reparació de bicicletes. "La gent que disposa d'una bici ha de tenir uns mínims coneixements de mecànica i saber cuidar-la perquè si no és així, bona part d'elles acaben a les deixalleries o a la ferra-

lla", apunta Pere Serrasolses, un dels integrants de la cooperativa. Un taller bàsic sobre reparació de bicicletes, cursos de mecànica avançada i un taller obert on qui vulgui disposa d'espai, eines i una persona que l'assessora són algunes de les propostes que ofereix Rebiciclem. "Es tracta d'un projecte obert a gent que vol aprendre mecànica sobre la seva pròpia bici o sobre una bici abandonada que li proporcionem i que, un cop acabada la formació, si vol se la pot quedar o deixar-la perquè d'altres la facin servir... També hi ha qui s'apropa perquè a casa seva no disposa d'espai ni d'eines per arreglar-la i aquí sí que en pot trobar", comenta Pere. Les dades donen la raó a la seva aposta per la reparació i reutilització de les bicis.

"A Barcelona se'n destrueixen anualment unes 2.000. Tenim estudis que demostren que més del 50% de les que es llencen són molt econòmiques de reparar i posar de nou en ús; l'altre 40% necessita d'una inversió de materials però un 15% d'aquestes compensa perquè es pot fer servir per a peces; i només en un 10% dels casos no surt a compte", reconeix Serrasolses. Rebiciclem és només una de les potes d'un projecte més ampli (formació prelaboral, passejades i lloguer de bicis, activitats als centres educatius, escola per a adults, etc.) que tracta de fer de la bicicleta una eina per a transformar l'entorn.

Més informació a:
www.biciclot.net



Imatge d'un dels grups de joves que reben formació pre-laboral a Biciclot



Rebiciclem ofereix eines, espai i assessorament sobre reparació bàsica de bicicletes



La Casa Sant Auguri de Tarragona acull a persones que no tenen recursos

El menjador és l'espai on els usuaris veuen la televisió abans d'anar al llit



L'alberg està situat al centre històric de Tarragona

Un sostre per a qui no en té

La Teresa és a la recepció i per tant és la primera persona a qui veuen i amb qui parlen. Ella va fer el primer acolliment, entre d'altres, a l'Andrés, l'Eduardo, el Jordi o la Marcela, que hi van arribar derivats d'un departament de serveis socials, de Càritas o directament perquè algú els hi ha parlat d'aquest alberg. Si hi ha llits disponibles, se'ls expliquen els requisits de l'allotjament, on s'hi podran estar un màxim de dues setmanes. "El nostre objectiu és que, dins de les nostres possibilitats, les persones no dormin al carrer. Els hi proveïm provisionalment d'un llit, dutxa i esmorzar. En alguns casos el hi donem també orientació perquè refacin el seu camí", explica Josep Maria Carreto.

El Josep Maria és el coordinador dels monitors que treballen a la Casa Sant Auguri, l'alberg de tres plantes situat a la cèntrica plaça de Peixateries Velles de Tarragona. Compta amb 20 places i ofereix un espai necessari pel descans físic i psíquic a persones sense llar, que busquen feina o es troben en condicions cròniques de pobresa.

L'alberg està gestionat per la Fundació Bonanit

A la Casa Sant Auguri hi passen homes i dones de tot arreu, mai tenen un "no" per a ningú. Obre a diari però només a la nit. Els usuaris arriben poc abans de les nou de la nit i hi tenen un llit assignat (hi ha dues habitacions comunitàries, dues més per a dues persones i una individual), una taquilla, tovalloles i roba neta. S'hi dutxen, hi poden rentar la roba, beuen un got de llet o mengen alguna cosa (el dia que es va fer aquest reportatge, la nevera estava plena de canapès d'una empresa de càtering: s'havia suspès un acte i el menjar no es va fer servir), veuen la televisió o llegeixen i van a dormir. Al matí, no s'hi poden estar més enllà de les nou. Tots esmorzen a la primera planta, al Cafè Caliu, un servei de

Càritas que dona esmorzars per a més de cent persones diàriament. Durant la temporada de fred, de novembre al mes d'abril, s'hi poden estar com a màxim 15 dies (hi ha situacions que aconsellen allargar-ne l'estança). La resta de l'any, una setmana. A l'agost, tanquen. Segons Carreto, "la rotació és necessària per poder atendre



La Marcela somriu mentre el seu marit parla, al fons, amb un altre usuari

el màxim número de persones i que estiguin el millor possible, tant com ho permeten els nostres recursos". Els darrers anys, l'edifici ha estat un alberg gestionat per Càritas i, des del novembre de 2013, se n'encarrega la Fundació Bonanit, que es finança principalment de subvencions i donacions.

L'Eduardo Andueza, de 52 anys, fa deu dies que hi dorm. És madrileny i s'hi està amb la seva dona, Marcela Soledad (cap parella hi pot dormir junta). "Fa tres anys ja vaig estar-hi, aquí", explica l'Eduardo, "sóc a l'espera de què em truquin d'una empresa per a oferir-me un treball a l'hostaleria". "Aquest alberg està molt bé però tinc ganes de tenir un espai propi. I és que el més important és tenir un sostre on hi puguis deixar les teves coses. El menjar no n'és tant, d'important. A Espanya no et mors de gana, sempre hi ha menjadors socials, però un sostre... això sí que ho és".

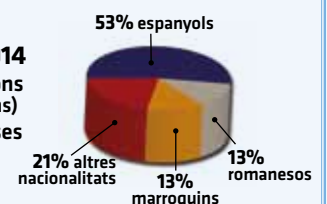
"Hem notat que ha baixat l'edat dels usuaris, el perfil mitjà ha passat de més de 50 anys a menys de 50", indica Carreto, "i també rebem persones que no pateixen una pobresa crònica sinó que s'han vist abocats al carrer fa poc temps". El personal de la casa està format per tres monitors, la Loli (encarregada de la neteja) i la Teresa, que és voluntària. Darrera d'ells està el patronat de la Fundació Bonanit, que cerca fons per a fer menys feixuga la tasca d'ajudar a qui no en té res.

RECURSOS PER A UN PROJECTE COMÚ

La vinculació d'Humana amb la Casa Sant Auguri cal cercar-la a un municipi proper. L'Ajuntament de Salou té en marxa un servei d'allotjament per a persones sense sostre però com que no disposa d'un alberg adequat per aquest fi, després d'estudiar-ne cas per cas, les deriva al de Tarragona. Humana hi participa econòmicament gràcies als recursos que genera la gestió del tèxtil usat a Salou, on hi està present des de fa 15 anys. Des de l'Ajuntament de Salou s'hi han derivat tres persones: dues al 2014 i una enguany. "El servei és un recurs necessari per tal de cobrir les necessitats d'allotjament temporal a determinades persones que, per diferents motius, es troben en una situació de manca d'habitatge, mentre s'intervé des de serveis socials per intentar millorar la seva situació social i trobar, si s'escau, un recurs més definitiu", afirmen des de la regidoria d'Acció Social. En relació a l'aportació que fan entitats com Humana per a iniciatives locals de caràcter social, asseguren que "en un context general de crisi econòmica, constitueix una aportació important, ja que contribueix a la posada en marxa i/o el manteniment de projectes socials". També consideren interessant i efectiva col·laboracions en què hi intervenen diversos agents, com és aquesta: "Cadascú, des de les seves possibilitats i perspectives, aporta recursos que es complementen en un projecte comú".

LES DADES DE 2014

- 6.292 pernотacions (alberg i dues pensions)
- 662 persones ateses (7% són dones i el 93%, homes)



Cornellà de Llobregat s'afegeix al programa d'agricultura urbana "3C"

Carxofes entre pisos i llambordes



Els activistes tenen claus de l'espai i hi poden anar sempre que volen

L'hort de Cornellà està situat al barri de Sant Ildefons



“Vinc per ocupar el meu temps i perquè, quan les hortalisses i les verdures estiguin a sobre de la taula, pugui dir: ‘Això és fruit del meu treball’”. “Jo vull aprendre la feina de l’hort, ser autosuficient i compartir un projecte en comú amb la gent del barri on vaig créixer”. Així s’expressen l’Enrique i la Verónica mentre guarden els estris a les respectives casetes. Ells integren el grup que es forma a l’hort social del barri de Sant Ildefons, a Cornellà de Llobregat, un espai de 36 parcel·les situades a l’entrada de la ciutat.

L’Ajuntament de Cornellà va posar en marxa aquest projecte amb vocació d’inclusió social. Els horts comunitaris de Sant Ildefons estan destinats a col·lectius

vulnerables i, des del passat mes de febrer, en aquests terrenys ocupats anteriorment per l’edifici de l’Inem treballen desenes de persones que reben formació sobre el conreu i les tasques agrícoles per a poder reorientar el seu futur laboral. L’espai és municipal i de la formació se n’encarrega Humana, que emmarca aquesta iniciativa en el programa d’agricultura social urbana anomenat “Conreem el clima i la comunitat (3C)”.

“L’hort de Cornellà té una doble vessant: la social o de gestió emocional i la formativa”, asseguren des de l’Ajuntament

“És una experiència nova amb un treball previ intens. Estem molt il·lusionats en tirar-ho endavant”, asseguren Montse Pérez i Manuel Ceballos, responsables municipals de Polítiques de Benestar Social i d’Espai Públic i Medi Ambient, respectivament. Fa dos anys es va enderrocar l’edifici que ocupava l’espai en el barri amb més població i també amb la taxa d’atur més elevada de la ciutat. L’Ajuntament va decidir “oxigenar” urbanísticament la zona i, al mateix temps, apostar per un projecte social: així va prendre forma la parcel·la de 2.105 metres quadrats.

“Ho destinem a persones que porten molt de temps a l’atur i que necessiten alguna ocupació per poder gestionar emocionalment les seves circumstàncies”, explica



El va posar en marxa l'Ajuntament: de la formació dels usuaris se n'encarrega Humana

Montse Pérez. Una d'elles és Enrique Agustín Vélez, veí de Sant Ildefons, de 53 anys. "Fa sis anys que estic a l'atur", confessa, "a casa em menjaven els nervis i, abans de caure en una depressió, vaig anar a l'assistenta social, qui em va parlar de la possibilitat d'apuntar-me als horts. Ho vaig fer i em van assignar un. "És el primer cop a la vida que em toca alguna cosa!"

"És el primer cop que em toca alguna cosa a la meua vida!", exclama un dels usuaris de l'hort de Sant Ildefons

d'una rutina com l'obligació de conrear i mantenir el seu propi hort, ajuda a gestionar l'estrès, l'ansietat i la incertesa d'aquestes persones, fomenta la seva confiança i autoestima, contribuint així a la seva salut".

Un tècnic agrícola és l'encarregat de la dinamització del grup i de formar i assistir als participants. "Això és un tast d'ofici", afegeix Montse Pérez, "aquí aprendran un ofici i tant de bo que, en un futur, puguin trobar una feina relacionada amb l'horticultura".

Cada usuari disposa d'un espai d'uns 38 metres quadrats per a conrear productes de temporada. La concessió és per un any renovable a un segon. Verònica Martínez té 33 anys i ha crescut a Sant Ildefons, tot i que ara viu en una altra zona. "Estic en una situació personal una mica delicada i tinc molta il·lusió posada en aquest projecte. Hi vull aprendre, ser autosuficient i compartir un projecte en comú al barri. Gaudiré de l'hort amb el meu marit i la meua filla. Evidentment, ens menjarem el que conreï, serà una gran ajuda", indica.

"Estan molt motivats", reconeix Manuel Ceballos, qui explica que tots els usuaris tenen un seguiment des del Consistori. "Tant de bo d'aquí a un any haguem de oferir l'espai a d'altres persones, voldrà dir que els que ara comencen hauran trobat una sortida laboral", afegeix. Tot allò conreat es destina a l'autoconsum i també a la Botiga Solidària del municipi.

Paral·lelament, la Biblioteca Municipal de Sant Ildefons, situada al costat dels horts, va acollir durant un mes l'exposició fotogràfica "Agricultura social. Les persones i la terra, el primer" que retrata l'aposta d'Humana per l'agricultura social.

Monte Pérez assegura que aquest projecte "té una doble vessant: la social o de gestió emocional i la formativa". Humana, que des de fa 14 anys està present al municipi per a recollir-ne el tèxtil usat, s'hi suma i assumeix la formació dels usuaris. "Hi juga un paper importantíssim", reconeix la tinent d'alcalde d'Acció Social, "tenim persones que estan motivades per treballar a l'hort però mai ho han fet. Humana se n'encarrega de la formació i també de què hi sorgeixin en un futur formadors d'entre els usuaris actuals".

Des de l'Ajuntament expliquen que el projecte és un instrument de suport emocional a les persones més afectades per la crisi. La introducció



Estan engrescats amb la idea de conrear productes per l'autoconsum

Un projecte en creixement

"Conreem el clima i la comunitat (3C)" és un programa d'agricultura social i urbana que cerca aprofitar els recursos de la terra per a generar productes d'autoconsum al temps que reforça els lligams socials i de comunitat dels participants. A Catalunya ja suma la gestió de dos horts comunitaris: el primer es va posar en marxa fa un any, compta amb una dotzena d'usuaris i està situat a Lliçà d'Amunt (Vallès Oriental); el segon és el de Cornellà de Llobregat i també n'hi ha un més a Tordera (Maresme). A aquests municipis cal sumar-hi dos més a la Comunitat de Madrid: un a Leganés i l'altra a San Agustín de Guadalix.

Expliquem el 3C a Manresa

La coordinadora del programa 3C, Damiana Conde, i el tècnic agrícola Xavier Vela van participar a l'abril a una jornada sobre horts ecològics organitzada a l'Escola Agrària de Manresa. La cita, emmarcada en un projecte europeu anomenat Erasmus+ Eco-motive, va servir per presentar diferents projectes agrosocials que estan en marxa al territori més proper. S'hi van exposar iniciatives d'agricultura ecològica a Terrassa o Barcelona, es va parlar del paper dinamitzador dels ajuntaments i de projectes com el de l'empresa Dynamis o la cooperativa Tarpuna.





Un gran esdeveniment reivindica a Barcelona que una altra manera de produir la roba és possible

La jornada va començar amb una desfilada pel Centre. A la imatge, recorrent el carrer del Carme

La moda sostenible ha arribat per quedar-se



Les sigles FRD es van completar amb roba cedida per Humana

“Qui ha fet la meua roba?” es preguntaven la Virgínia, la Lucía, la Rosa, la Sílvia, la Montse... i moltes altres dissenyadores que aposten per la moda sostenible. “On s’ha fet la meua jaqueta? I la meua faldilla? I la meua samarreta?”, s’interrogaven aquells que el 24 d’abril estaven a la Plaça dels Àngels de Barcelona, davant del MACBA. Tots ells van ser els protagonistes del *Fashion Revolution Day*, una crida a la moda sostenible i un homenatge al més de miler de víctimes de la catàstrofe de l’Hotel Rana, ocorreguda fa dos anys a Bangla Desh. L’associació Moda Sostenible Barcelona va organitzar per segon any consecutiu un esdeveniment per a reivindicar que una altra manera de produir i de consumir moda és possible.

L’acte, copatrocinat per Humana, volia denunciar la gran quantitat de roba que llencem. Consistia en una gran instal·lació formada per 400 quilos, cedits des de la nostra planta de tractament de l’Ametlla del Vallès, amb la qual es van formar a terra les lletres FRD (*Fashion Revolution Day*), davant del Museu d’Art Contemporani de Barcelona.

Prèviament, es va dur a terme una desfilada des del Mercat de la Boqueria fins a la plaça, en què els participants van vestir peces produïdes de manera sostenible. Qui volia s’hi podia afegir i donar suport al lema que l’acompanyava: *Who made my clothes?* (Qui ha fet la meua roba?).



“Qui ha fet la meva roba?” era el lema de la jornada



Laura Baquedano dissenya moda infantil orgànica que es ven *online*

Des d'un petit estudi del Gòtic a tot el món

Hi ha dues coses que, pels no iniciats, criden molt l'atenció del treball de la Laura Baquedano. La primera és que va estudiar Filosofia i Periodisme, va treballar en el gabinet de premsa d'un partit polític i mai ha trepitjat una escola de disseny. La segona és que el seu centre d'operacions és un estudi de tres metres quadrats que comparteix amb la seva parella, Jordi Ferrer, il·lustrador i dissenyador gràfic, en un petit pis del Gòtic de Barcelona.

La Laura té 34 anys i és la creadora de la marca Kupukupu de moda infantil orgànica feta a mà. Des del seu espai minimalista i endreçat, lluny de la imatge d'un taller amb dissenys d'estrís, Laura crea els patrons per ordinador i els "puja" a la web d'Spoonflower, una empresa dels Estats Units que s'encarrega de l'estampació i la impressió digital dels teixits. Ella els rep i només resta tallar les peces i cosir-les. És un procés que s'allarga durant 20 dies i que culmina amb la venda *online*, tot i que també s'hi poden adquirir peces seves a diverses botigues "físiques" a Barcelona.

A casa dels pares de la Laura sempre s'ha cosit. Per això, quan va deixar la feina al gabinet de premsa que li exprimia més hores de les desitjades, va decidir convertir la seva afició en una aposta professional. Casualment va conèixer la plataforma *online* Etsy, una comunitat per a emprenedors creatius, i s'hi va arriscar: es convertiria en una dissenyadora autodidacta i vendria les seves creacions per Internet.

Kupukupu vol dir papallona en indonesi, tot i que el logotip de la marca és un petit ànec

D'això ara en fa quatre anys i la seva vida ha fet un gir complet. "Feia jerseis a mà per adults, amb l'ajuda del Jordi, i els venia a Etsy amb la marca Kupukupu.

Vam tenir sort perquè la pròpia plataforma ens va promocionar i ens vam convèncer de que hi havia camí per recórrer", explica. De la roba per adults va passar a la de nens fins a sis anys, excepte pantalons i bodies que són fins als dos anys: així va néixer fa un any i mig la línia infantil Kupukupu Kids.

"Tot el procés de creació, teixits, estampació... respon als principis de sostenibilitat. En Jordi i jo seguim aquests criteris en el nostre dia a dia així que té sentit que també ho fem a la feina", coincideixen. Aquesta aposta es tradueix en una producció que no està a l'abast de tothom: "Sabem que les nostres peces tenen un preu elevat", confessen, "cal tenir en compte, però, que el producte s'estampa digitalment amb un disseny propi, és una peça exclusiva, feta en condicions laborals dignes, no ha malmès el medi ambient i no està produïda amb elements tòxics".

Els seus clients són principalment foranis, del nord d'Amèrica i el nord d'Europa. Aquí s'estan fent un foradet, amb la confiança de que l'interès creixent per la sostenibilitat i tot allò relacionat amb l'orgànic, que



La majoria dels seus clients són del nord d'Amèrica i el nord d'Europa

ja ha entrat de ple en l'àmbit de l'alimentació, ho faci en el de la roba. "Hi ha qui cerca aquest valor afegit i altres en canvi només hi miren el preu", assegura la dissenyadora, qui està convençuda de que aquesta tendència requereix un procés progressiu i que, en tot cas, no és una moda passatgera.

La Laura fa comandes petites, pràcticament a petició del client, per això ajusta els estocs al màxim. "Definiria el meu estil com a nòrdic. Entre els colors que empro predominen el groc, el gris i el turquesa tot i que també n'utilitzem d'altres. Són peces *unisex*", indica. I avança que possiblement hi haurà canvis en breu: voldrien acostar la producció més a prop i també que una associació d'inserció laboral s'encarregués de cosir les peces, de forma que la Laura dediqui més temps al que realment li agrada, crear i dissenyar.

I què significa Kupukupu? És papallona en indonesi, tot i que el logotip de la marca és un petit ànec, expliquen divertits. I arrossen les espalles perquè no hi troben explicació. Sí en canvi la tenen per al seu èxit creixent: convicció, talent i emprenedoria.

Més informació a:
www.kids.kupukupu.cat
www.etsy.com

El reciclatge i la reutilització són les claus de la carrera professional de Clara Mallart



“Hi ha molta roba al món!”

“Trio els proveïdors en funció de la història que hi darrera seu”, reconeix, “ha de ser coherent amb la meua forma de pensar i actuar”

Allunyem-nos de les grans desfilades i de les passarel·les mediàtiques. Fixem-nos en la feina de tantes dissenyadores i dissenyadors que aposten per una forma de pensar i de fer diferent, una filosofia de vida i de treball que no es deixa arrossegar per la gran indústria de la moda sinó que crea el seu ritme propi, el que marca la moda sostenible i el compromís pel medi ambient i unes relacions laborals justes. La Clara Mallart i la Laura Baquedano, membres de l'associació Moda Sostenible Barcelona, en són dos exemples.

“Vull que estimem la nostra roba perquè té un valor afegit”

La Clara Mallart arriba al Lantoki, un espai compartit de costura situat al Raval de Barcelona (un *cosewing*, com ella el defineix) on hi té l'espai de treball: des d'un racó del taller dóna vida a les seves creacions, que comercialitza amb la marca Moethika. Tot i que només té 33 anys, aquesta dissenyadora barcelonina és una de les veteranes a Catalunya de l'*upcycling* o reutilització de la roba.

“Crec en la sostenibilitat. Cada cop hi ha més consciència en aquest sentit tot i que amb la roba encara costa molt”, assegura, “hi ha molta gent que compra al Zara perquè és barat, però jo no crec en un planeta *low cost*. Quan t'inclines pel 'model Zara' estàs apostant per un món on els salaris són cada cop més baixos i les condicions laborals, pitjors. Jo vull una altra manera de fer moda, que es valori com es produeixen les peces, que estimem la nostra roba perquè té un valor afegit, que allò que comprem duri en el temps i no ho llencem com un *kleenex*”.

La Clara era geògrafa ambiental i la moda, una afició, fins que va estudiar a l'Institut Europeu del Disseny (IED) i va canalitzar les seves conviccions en defensa del medi ambient cap al disseny. El seu treball de carrera va ser una col·lecció de vestits fets amb teixits orgànics. En acabar la formació, tenia clar que no volia treballar “en una gran cadena de distribució ràpida” i va aprofundir en la investigació pel reciclatge. “La indústria genera

molts residus entre el teixit que no s'aprofita i la roba que es llença. No hi volia contribuir”, apunta.

“El reciclatge de roba és un repte”, continua, “una tela t'ofereix milions de possibilitats però una peça ja produïda et limita molt”. Després de treballar amb en Josep Abril, va decidir volar pel seu compte i perseverar en les seves conviccions. “No és fàcil perquè, en general, les botigues no estan interessades en vendre peces reciclades”, confessa Clara, que ha diversificat la seva carrera professional entre les col·leccions de Moethika i la faceta de docent, tant a l'IED (hi imparteix l'assignatura de Marketing Ètic) com a tallers de costura (“hi ha hagut un boom de tallers i de *handmade*, però ha baixat i cada cop hi ha menys alumnes”).

Fa un any va replantejar la seva carrera i va decidir que la seva marca pivotaria sobre tres eixos: el disseny pel reciclatge, és a dir, la creació de peces de roba concebudes des d'un inici per a ser reciclades, tan a nivell de fibra com a nivell d'*upcycling*; la fibra reciclada, perquè

només utilitza cotó, llana o fins i tot el polièster reciclats; i l'*upcycling*, la transformació de peces de segona mà que han estat descartades i ja no són útils, com a principal matèria prima d'aquesta línia, amb l'objectiu d'allargar-ne la vida útil.

Treballa amb mini col·leccions d'entre 100 i 200 peces, que desa a les botigues en qualitat de dipòsit. En ocasions porta algunes creacions per a què les cusin en un taller i també vigila molt els seus proveïdors, per donar coherència a tota la feina. “El meu estil? No sé, diuen que és molt rural. És que hi vaig viure a Osona, en una casa de pagès! Però crec que ara no n'és tant, de rural. Sí és cert que la meua inspiració és la natura”, afirma.

La Clara desitja que la moda sostenible trenqui la barrera que, en moltes ocasions, la limita a clients conscienciats i gairebé militants. Des de la perspectiva de docent, explica satisfeta que “les escoles de disseny incorporen assignatures i projectes relacionades amb la sostenibilitat i el reciclatge. És que hi ha molta roba al món!”.

Més informació a:
www.moethika.com/ca
www.lantoki.es



La Clara és una gran defensora de l'*upcycling* o reutilització de la roba



Va estudiar a l'IED i ara hi imparteix classes de “Marketing Ètic”

Un projecte amb el suport de la UE hi potenciarà les escoles comunitàries



El programa beneficiarà aproximadament 50.000 nens i nenes

Zàmbia: per una escola més accessible

Humana Fundación Pueblo para Pueblo i el seu soci local DAPP han engegat a Zàmbia, amb el suport de la Unió Europea (UE), un projecte per a potenciar les escoles comunitàries, del qual es beneficiaran uns 50.000 nens i nenes de zones rurals.

S'estima que al voltant del 30% dels nens i nenes de Zàmbia assisteix a les conegudes com a escoles comunitàries: són centres creats fa més de dues dècades perquè els infants de les zones rurals i periurbanes, que no vivien a prop de les escoles del govern, o les famílies dels quals no podien pagar-ne ni les matrícules ni els uniformes, poguessin anar al col·legi. Gran part de les escoles es van crear per ordres religioses i ONGs i, la resta, per la pròpia comunitat.

Aquesta tipologia d'escoles sovint no compten amb els recursos necessaris i només es mantenen per la voluntat de la població local. Els pares i mares i persones voluntàries en supervisen la gestió diària mentre que les famílies solen pagar una petita quantitat mensual per cobrir les despeses bàsiques del professorat. Fins fa molt poc, han rebut poca atenció o suport del govern malgrat que són una mostra de la determinació i la capacitat de mobilització i autoorganització dels ciutadans.

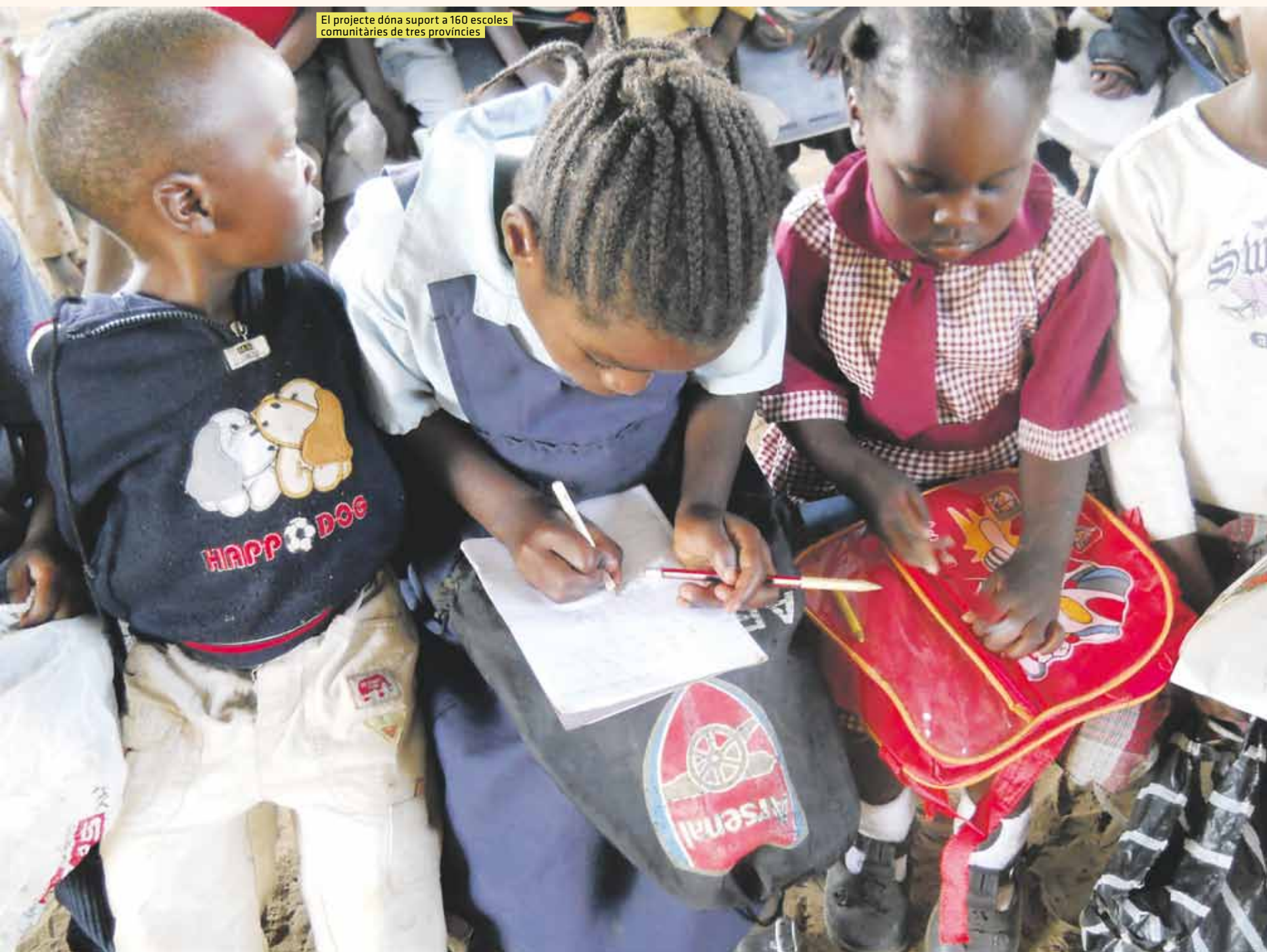
Les escoles comunitàries responen a una gran necessitat de la societat: ofereixen una educació essencial a nens i nenes que d'una altra manera no hi tindrien accés. Malgrat tot, no estan exemptes de greus problemes: sovint els professors no han rebut cap formació docent i moltes no tenen aigua corrent ni instal·lacions higièniques adequades. Al 2011, el govern de Zàmbia les va reconèixer i començà a integrar-les al sistema educatiu oficial.

En aquest context, Humana i el seu soci DAPP-Zàmbia impulsen enguany un projecte de suport a 160 escoles comunitàries de les províncies de Mutxinga, Centre i Nord. Aquesta iniciativa es basa en l'àmplia experiència en formació de mestres d'educació primària per a les zones rurals que posseeixen ambdues organitzacions.

Es capacitaran als mestres i es milloraran les infraestructures dels centres

El projecte, cofinançat per la UE, en capacitarà als mestres, s'encarregarà de la gestió de les escoles i en millorarà les infraestructures, la qual cosa beneficiarà uns 50.000 nens i nenes. A més, els líders del projecte treballaran amb les autoritats locals per mobilitzar als comitès de pares i mares perquè potenciïn el seu suport a les escoles.

La primera fase del projecte, de tres anys de durada, començarà amb una enquesta per obtenir una visió integral de les comunitats. Durant el procés, els líders del projecte identificaran 5.000 llars vulnerables per dotar-les de formació sobre generació d'ingressos i amb això facilitar-los l'accés dels seus fills i filles a l'escola.



El projecte dona suport a 160 escoles comunitàries de tres províncies

I tu, per què compres a HUMANA?

Per la qualitat de les peces, pels preus baixos, per ajudar a projectes solidaris... cadascú té un motiu diferent per acostar-se a les botigues *second hand*



Margarita Chávez, 46 anys

"Gairebé tots els dies entro a la botiga de Provença, 167. Estic a càrrec d'una senyora que viu a prop i, quan tinc un moment lliure, hi faig una ullada. Gairebé sempre hi compro alguna cosa. Hi ha coses molt maques, només has de saber buscar-les. És una botiga gran i hi ha de tot, per això hi has de dedicar una mica de temps, remenar i saber trobar el que més t'interessa. És estrany el dia que hi entro i no en compro res. Quan ho faig, me n'enduc per mi, la meua filla i la seva parella, les meves amigues..."

Jaqueta: 14,95 €



Maria Osuna, 55 anys

"Hi vinc sovint. Jo visc a Mallorca i com que vinc a Barcelona un cop al mes, em dedico a recórrer les botigues Humana. Sóc assessora d'imatge personal i aquí hi ha prou diversitat com per ajudar-me en la meua feina. Des que vaig descobrir el món de la segona mà m'hi vaig capbussar, hi trobo peces de primera qualitat a preus assequibles. Cal buscar entre tota l'oferta i saber-ne trobar, jo hi tinc un ull especial i sé si una peça val la pena o no. I compro per mi, per la meua germana, la mare..."

Vestit: 5,95 €



Carol García, 32 anys

"És la primera vegada que vinc a una botiga de segona mà, m'hi ha portat una amiga que és clienta habitual però jo no la coneixia. Hi he trobat força peces per remenar i escollir-ne, ja li he posat l'ull a unes quantes. No acostumo a comprar articles de segona mà, de fet no puc dedicar massa temps a les compres per qüestions de feina. Si hi tornaré? Possiblement sí, perquè el que he vist m'ha agradat. Hauré de tornar amb una mica més de calma i cercar coses ben maques..."

Pantaló curt: 7,95 €



Jorge Almendares, 35 anys

"És la quarta vegada que visito aquesta botiga. M'agrada perquè hi puc trobar coses que em van bé i a bons preus, també valoro que sigui de bona qualitat. No m'hi estic molta estona, tot i que sempre cal remenar una mica fins que trobes allò que et va bé. Hi compro una mica de tot, en funció de les meves necessitats: camises, samarretes, pantalons, alguna jaqueta... I no només hi compro per a mi, també per a la meua dona, tinc la sort que sempre l'encerto amb la talla!"

Camisa: 5,95 €



Maria Vello, 71 anys

"Sóc una client habitual de la botiga, m'encanta allò que hi trobo. M'agrada entrar-hi, remenar una mica, passar-hi l'estona... com que hi visc al costat hi entro a diari. Va ser la meua filla qui em va animar a venir-hi, jo ni sabia que les peces eren de segona mà, de fet no sabia que hi havia botigues amb articles de segona mà. La vaig descobrir i des d'aleshores no em poden perdre de vista! El meu estil és una mica clàssic i aquí hi trobo allò que m'agrada i em cau bé. I sé que comprant aquí contribueixo a ajudar a d'altra gent que ho necessita, tant aquí com a l'Àfrica."

Brusa: 5,95 €



Viviana Sánchez, 31 anys

"No hi pensava entrar però passava per davant de la botiga i he sentit curiositat per fer-hi una ullada. De fet en sóc una clienta habitual, hi vinc sovint perquè trobo que la roba és maca i està bé de preu, és força interessant. A més del preu valoro la varietat, hi ha molta roba per remenar i trobar allò amb què t'hi sents realment bé. I a sobre saps que fas quelcom solidari, que no es tracta de comprar i res més sinó que hi ha una cosa darrera que permet ajudar a qui menys en té."

Brusa: 6,95 €

Humana obre el primer establiment en aquest popular districte



És la número 14 a Barcelona, la que fa 34 a tota Espanya

Nova botiga a Nou Barris

La xarxa de botigues d'Humana de roba de segona mà creix a Barcelona i ja en són 14: la més "joveneta" està situada al districte de Nou Barris. L'establiment és al número 72 de Via Júlia, cantonada amb el carrer del Maestrat. Compta amb una superfície comercial de 190 m², en planta baixa, amb més de 4.000 peces de segona mà. El seu horari és de dilluns a divendres de 9 a 20.30 h i els dissabtes d'11 a 20 h. L'obertura ha significat la creació de quatre nous llocs de treball.

L'any passat, la xarxa de botigues de tota Espanya va registrar un total de 1.077.163

clients, un 13,7% més que l'any anterior. Aquest augment s'explica per diversos motius: l'obertura de tres noves botigues (una a Barcelona –al número 295 del carrer de Sants– i dues a Madrid), una major aposta per roba de qualitat a preus assequibles per part dels clients i l'auge de la moda *vintage*. A més, els ciutadans són cada vegada més conscients de la importància de promoure la reutilització i un model de consum responsable de moda.

Humana té 34 botigues: 14 a Barcelona, 16 a Madrid, dues a Sevilla i dues a Granada.